

اما تورا، اي عاشق انسان! كسى نشناخت...

حسين منزوى

شيماء

رسائل إيمان وآيات وروايات وكتابات دينية ملهمة

رسائل إيمان وآيات وروايات وكتابات دينية ملهمة

فهرست

- یادداشت / ۹
گفت و گوی غلام رضا طریقی با محمدعلی بهمنی / ۱۱
دریای شورانگیز چشمانت چه زیباست / ۲۵
ای گیسوان رهای تو از آبشاران راهتر / ۲۷
لبت صریح ترین آیه شکوفایی است / ۲۹
کنون پرندۀ تو-آن فرسدۀ در پاییز / ۳۱
از زمزمه دلتنتگیم، از همه‌مه بی‌زاریم / ۳۳
چگونه باغ تو باور کند بهاران را! / ۳۵
در من ادراکی است از تو عاشقانه، عاشقانه / ۳۷
امشب به یادت پرسه خواهم زد غریبانه / ۳۹
خیام ظلمتیان را، فضای نور کنی / ۴۱
در من کسی باز یاد تو افتاد، امشب / ۴۳
اگر باشی محبت روزگاری تازه خواهد یافت / ۴۵
ای بر گذشته ز ملموس! ای داستانی / ۴۷
حسابهای است که می‌آید، این صد از کیست / ۵۰
بی تو خسته است ز جانم تن و جانم ز تنم / ۵۲
لیلا دوباره قسمت این‌السلام شد / ۵۴
دستش از گل، چشمش از خوشید سنگین
خواهد آمد / ۵۶
ای سرو جان گرفته‌ی باغ کتابها / ۵۸
ala hamiyat tor maz asteqamat man / ۶۰
بازو به بازوی هم، در خیالان روانیم / ۶۲
خانه‌های دم کرده، کوچه‌های بغض آسود / ۶۴
اینک این من: سر به سودای پرشانی نهاده / ۶۶
به سر افکنده مرا سایه‌ای از تنها‌ی / ۶۸
- آن نه عشق است که بتوان بِر غمخوارش بُردا / ۷۰
زنی که صاعقه‌وار آنک، ردای شعله به تن دارد / ۷۲
در به سماع آمده است از خبر آمدن / ۷۴
بانوی من که چشم فرو بست خواب را / ۷۶
رازی است در آن چشم سیاهت، پنماش / ۷۸
دیری است دلم در بیدر و خانه به خانه / ۸۰
رنج گرایم را به صحراء می‌دهم، صحرانمی گیرد / ۸۲
ایما چه دیدی آن شب، در قلتگاه یاران / ۸۴
شب دیر پای سردم، تو بگوی تا سر آیم / ۸۶
ای غرقه به خون، پیره‌ن سبز تن دوست / ۸۸
منگر چنین به چشمم، ای چشم آهوانه / ۹۰
خاک باران خورده آغشته است با بوی تن / ۹۲
می‌باری ای باران و می‌شوی زمین را / ۹۵
نه هر ستاره سهیل است، اگرچه در تمن است / ۹۷
ای برآورده وصل شب مهتاب و پگاه / ۱۰۰
آمد غروب و باز دل تنگ من گرفت / ۱۰۲
هنوز، داغ تو، ای لاله‌ی جوان تازه است / ۱۰۴
ای یاد دوردست که دل می‌بری هنوز / ۱۰۶
زان باده پُر کن ساغرم کز وی سحر سر می‌زند / ۱۰۸
ای مرگ بی‌ مضایقه بر عاشقان زده / ۱۱۰
خالی ام چون باغ بودا، خالی از نیلوفرانش / ۱۱۲
قند عسل من: «غزل» من! گل نازم / ۱۱۴
سرگشته دلی دارم، در وادی حیرانی / ۱۱۷
گزیدم از میان مرگ‌ها، این گونه مردن را! / ۱۱۹
تو سرنوشت منی، از تو من کجا بگریزم؟ / ۱۲۱

بهار و گل به درختان دوباره جان بدهند / ۳۱۹
 به سودای آسمان پر و بال می‌زنی / ۳۲۱
 چه بد عدی شد این از صد عزاب‌تر، چه بد عدی / ۳۲۳
 می‌کو؟ که تا شاهنشاه از این گور بگذرد / ۳۲۵
 دریا نبود آما توفان سرشت من بود / ۳۲۷
 بین تو و من چیزی، دیوار نخواهد شد / ۳۲۹
 دود گرفته است افق، باز کجا سوخته؟ / ۳۳۱
 غم را بزرگ دید دلم بس که تنگ شد / ۳۳۴
 کسی از آن سوی ظلمت، مرا صدا می‌کرد / ۳۳۶
 تا جهان بود و عشق باقی بود / ۳۳۹
 روزها هفته‌هایم بی تو با تقویم چرخیدند / ۳۴۱
 دیشب که تا گرداب رانم، ساحلم گم بود / ۳۴۳
 نشان به نام خود ابلیس زد جیبن مر / ۳۴۵
 سلام آینه‌ای افتتاب‌زاده‌ی من / ۳۴۸
 می‌آمد از برج ویران، مردی که خاکستری بود / ۳۵۰
 با ما شبی نبود که در خون نفر نکرد / ۳۵۲
 باز مستی و بیدار خوابی است / ۳۵۴
 در چشم‌های شعله‌ور آن روز، چیزی فرو نشسته
 و سرکش بود / ۳۵۶
 هستی چه بود اگر که مرا و تو رانداشت؟ / ۳۵۸
 درخت خشک من از راز فصل بی خبر است / ۳۶۰
 تو در سفر که باشی یا در سفر نباشی / ۳۶۲
 از شب چه پاسی مانده‌ای چشمان شرم‌آلو / ۳۶۵
 چنان گرفته تو را بازوan پیچکی ام / ۳۶۷
 دیگر برای دم زدن از عشق باید زبانی دیگر
 اندیشید / ۳۶۹
 جنگ با من و آن هم مثل دشمن خونی / ۳۷۱
 می‌ئنم الفبا را، روی لوحه‌ی سنگی / ۳۷۳
 یکبار دیگر عشق، یکبار دیگر تو / ۳۷۵
 شیخ میان مه از بیوی سوختن می‌گفت / ۳۷۷

برج ویرانم غبار خوبیش افسان کرده‌ام / ۲۵۸
 دیوانگی زین بیش‌تر؟ زین بیش‌تر، دیوانه‌جان / ۲۶۰
 تقدير، تقویم خود را، تماماً به خون می‌کشید / ۲۶۲
 از زیستن بی تو مگو زیستن این نیست / ۲۶۵
 ای خون اصیلت به شتکها ز غدیران / ۲۶۷
 مژگان به هم بزن که بپاشی جهان من / ۲۶۹
 نگفت و گفت: چرا جشم‌هایت آن دو کبود / ۲۷۱
 در تنگ نظر سقی صاحب نظری نیست / ۲۷۳
 آب، آرزو نداشت به غیر از روان شدن / ۲۷۵
 عجب لبی اشکستان که گفتماند، این است / ۲۷۷
 حکم از زمین رها شدن نبود / ۲۷۹
 ای چشم‌های، مطلع زیباترین غزل / ۲۸۱
 ما می‌توانستیم زیباتر بمانیم / ۲۸۳
 آیا من این تن - این تن در حال رفتنم / ۲۸۵
 امشب ستاره‌های مرآ آب بُرده است / ۲۸۷
 ای عشق! ای کشیده به خون ننگ و نام را / ۲۸۹
 به دیدن آمده بودم، دری گشوده نشود / ۲۹۱
 من خود نمی‌روم، دگری می‌برد مرا / ۲۹۳
 من شراب از شمانی خواهم / ۲۹۵
 با هر تو و من، مایه‌های ما شدن نیست / ۲۹۷
 این بار هم نشد که ببرم کمند را / ۲۹۹
 نیایزید اگر با سلطه‌ی مردانه‌ام ای زن! / ۳۰۱
 چیزی بگو بگذار تا هم صحبت باشم / ۳۰۴
 تا صحبت به یاد تو شب را قدم زدم / ۳۰۶
 مراندیده بگیرید و بگذرید از من / ۳۰۸
 چگونه بال زنم تا به ناکجا که تو بی / ۳۱۰
 دست و رو در آب جو تر کردم، گیرم ز
 ناچاری است / ۳۱۲
 جز همین دریدر دشت و صحاری بودن / ۳۱۵
 ای عشق! ما با تو از وادی جاذیان هم گذشتیم / ۳۱۷

در این مدار، که هم ماه جز غربی نیست / ۱۹۰
 ز باغ پربرهنت، چون دریجه‌ها، وا شد / ۱۹۲
 شب است و ره گم کرده‌ام، در کولاک زمستانی / ۱۹۴
 نوبت آمد، می‌نوازند نوبتی ناقوس‌مان / ۱۹۷
 در خیانتی که از بیوی تو سرشار است / ۱۳۱
 مرا با خاک می‌سنجدی، نمی‌دانی که من بدم / ۱۳۳
 پله‌ها در پیش رویم، یک به یک دیوار شد / ۱۳۵
 سوار زورق بادیان دریدری / ۱۳۷
 خورشید من! برای تو یک ذره شد دلم / ۱۳۹
 گرفتم این که ستردم غبار تازه ز رویم / ۱۴۱
 شبی که می‌گذرد با تو بی کران خوش‌تر / ۱۴۳
 باز آن سمند خرم خورده بی سوار آمد / ۱۴۵
 همواره عشق، بی خبر از راه می‌رسد / ۱۴۸
 چون تو موجی بی قرار، ای عشق! در عالم نبود / ۱۵۰
 در دست گل دارم این بار که می‌آیم / ۱۵۲
 زنی چنین که تو بی جز تو هیچ کس زن نیست / ۱۵۴
 مادیان من! پس کی می‌بری سوارت را / ۱۵۶
 شاعر اتورازین خیل بی دردان، کسی نشناخت / ۱۵۸
 به سینه می‌زندم سر، دلی که کرده هوایت / ۱۶۲
 دیده‌ام خورشید راه در خواب تعبیرش تو بی / ۱۶۴
 نخته‌ایم که شب بگذرد سحر بزند / ۱۶۶
 گور شد گهواره آری بنگردید اینک زمین / ۱۶۸
 دلت چه شد که از آن شور و اشتیاق افتاد؟ / ۱۷۰
 اسیر خاکم و نفرین شکسته بالی را / ۱۷۳
 شب که می‌رسد از کناره‌ها / ۱۷۶
 چه شب بدی است امشب، که ستاره سو نبارد / ۱۷۸
 شم به نیمه رسید و صدای او نرسید / ۱۸۰
 گوارای من! آه! ای شعر ناب من! اسلام ای عشق! / ۱۸۳
 با آن دهان که رازی است، نه بسته، نه گشاده / ۱۸۴
 یک شعر تازه دارم، شعری برای دیوار / ۱۸۸
 ... و کلمه بود و جهان در مسیر تکون بود / ۱۸۹

ن از تغییرهای بود که تو چویشیده عویشه را آبی نموده بود و همه رعایت
نموده بود که این تغییرهای در لصیباچ را پر رله لعله له هسته به یاد
می‌گیرد و کلمه

بلطفه بود که همیشی ن می‌تواند همچنان آن هیچ گذاشت از شاهجهه فرجهه را
یادداشت

وقتی جناب اسدی فراهم کردن این مجموعه را به عهده‌ی من
گذاشتند گمان می‌کردم کارم بسیار آسان است. زیرا من سال‌هاست
به عنوان یکی از دوستداران منزوی با غزل او زندگی می‌کنم و زیر و
بم کارش را می‌شناسم. اما وقتی انتخاب غزل‌ها آغاز شد متوجه شدم
که چنین نیست، زیرا تقریباً تمام غزل‌های او چیزی در خود دارند که
نمی‌توان از آن صرف‌نظر کرد. چنین بود که سراغ ابراهیم اسماعیلی
اراضی عزیز رفتم - دوستی که از علاقه و عشقش به منزوی بزرگ
آگاه بودم - علاوه‌ای که مهم‌ترین وجه مشترک ما برای دوستی است.
پس از بارها بحث به این نتیجه رسیدیم که از هر کدام از جلوه‌های
غزل منزوی شعرهایی را برای مجموعه انتخاب کنیم تا این برگزیده،
ایینهای برای غزل‌های ماندگارش باشد. پس ممکن است غزل‌های
زیبایی نیز در این مجموعه نیامده باشد. در مرحله‌ی بعد به مشکل‌های
بزرگ‌تری بر خوردیم زیرا به دلیل عدم دقت در کتاب‌های متعددی
که پیشتر منتشر شده، شماره‌ی غزل‌ها و حتی بسیاری از ابیات و
مصروعه‌ای آن‌ها، در کتاب‌های مختلف فرق داشت. چنین بود که
مجموعه‌ی کامل آثار شاعر را که آقای فتحی به همراه برادرش بهروز

- چه گرمی، چه خوبی، شرابی؟ چه هستی؟^{۴۱۷/۵}
برابر منی اما مجال دم زدنت نیست^{۴۱۹}
زان چشم سیه گوشی چشمی دگرم کن^{۴۲۱}
ای شوق تو بر شیشه‌ی طاقت زده سنگم^{۴۲۳}
خوش آن که سکه‌ی خورشید را دو پاره کنی^{۴۲۵}
مجنون دیگرم من، با من جنون دیگر^{۴۲۷}
همین نثار تو عائش نه جان تواند کرد^{۴۲۹}
معشوق من! بعد از تو جایت هم چنان خالی است^{۴۳۱}
پس از عمری به باطل سر نهادن، در پی ات،^{۴۳۳}
من از خزان به بهار از عطش به آب رسیدم^{۴۳۵}
دوست داری این سان نیست، این که دوست^{۴۳۶}
آزاری است^{۴۳۷}
از شب گذشته‌ام همه بیدارخواب تو^{۴۳۹}
قصد جان می‌کند این عید و بهار می‌تو^{۴۴۱}
از روز دست‌برده به باغ و بهار تو^{۴۴۳}
اگر چه خالی از اندیشه‌ی بهار نبودم^{۴۴۵}
نگاهم به دنبال خط غباری است^{۴۴۷}
زن جوان غزلی بار دیف «آمد» بود^{۴۴۹}
مرا کدام شما تکیه‌گاه خواهد داد^{۴۵۱}
- عریان شدی و عطر علی زد^{۳۷۹/۵}
در انتظار تو تا کی سحر شماره کنم^{۳۸۱/۹}
یک بوسه که از باغ تو چینند، به چند است^{۳۸۳/۹}
نام من عشق است، آیا می‌شانسیدم؟^{۳۸۵/۹}
یادی است در همیشه‌ی ذهنم، آن گیسوان خیس^{۳۸۸/۹}
معطر^{۳۹۰/۹}
گرچه با این شیوه جای آشتبانی نگذاشتی^{۳۹۰/۹}
در رون آینه‌ی رویدرو چه می‌بینی^{۳۹۲/۹}
شهر، منهای وقتی که هستی، حاصلش برزخی^{۳۹۴/۹}
خشک و خالی^{۳۹۴/۹}
ایرانم! ای از خون باران لاله‌زاران!^{۳۹۶}
باز سوت آذر، سرو من، تو را کشتند^{۳۹۹}
آزدهام، آزده از این عمر نفس گیر^{۴۰۱}
تقدیرم این گونه است: کار گل به جای کار دل،^{۴۰۲}
آری/^{۴۰۳}
شکوفه‌های هلو روسته روی پیرهنت^{۴۰۵}
خانم سلام و شکر که سبز است حالتان^{۴۰۷}
فرود آدم از بهشت در این باغ ویران خدای^{۴۰۹}
طعم دوست دارم، از لب تو شیرین شد^{۴۱۱}
یا کسی جز توزیبا نبوده است^{۴۱۳}
تو عاشقانه‌ترین فصلی از کتاب منی^{۴۱۵}